

SOPHIAnytt

EN TIDNING OM SOPHIAHEMMET #2 2018

**KONKURRENS
OM KOMPETENS**

**BILDREPORTAGE:
LISE-LOTTSS
RYGGOPERATION**

**TEMA:
KVALITET**

**HÄR FÅR BARN
HJÄLP MED
VIKTEN**

**ÅSA LARSSON,
BITRÄDANDE SJUKHUSCHEF
PÅ SOPHIAHEMMET**

**”Mitt fokus är
framtiden”**

Vd:s önskelista

MIN ÖNSKELISTA I ÅR går till våra nyvalda politiker. Ni har nu fyra nya år på er att ge våra patienter ännu bättre vård och våra studenter en ännu bättre utbildning genom:

INNOVATION OCH UTVECKLING – lås inte in vårdgivare i detaljerade regelverk som begränsar patienternas möjlighet att möta vården på sina villkor. Lita på vårt omdöme och ge oss tilliten att pröva. Skjut till extra resurser så vi kan visa hur det kan minska kostnader och lidande.

VÅRDENS DIGITALISERING – öka takten, men med öppenhet och transparens. Låt marknaden lösa problem, uppmuntra partnerskap och omfamna allianser. Enskilda vårdgivare kan inte själva investera i kostsamma digitala lösningar, utan framgångsrika lösningar behöver delas i hela systemet.

SAMVERKAN OCH EFFEKTIVITET – lämna en förlegad syn på privata vårdgivare som underleverantörer. Se oss i stället som partner i det gemensamma uppdraget. Tydliggör kvalitets- och produktivitetskrav och investera varje krona där den gör bäst nytta.

ATTRAKTION – kompetensförsörjningen står inför stora utmaningar. Tillsammans måste vi göra vården hipp. Det kräver modernt ledarskap, bättre arbetsmiljö och att hierarkier rivs. Här går de privata vårdgivarna i bräschen.

HÅLLBARHET – den mediala bilden av en vård i kris är en missvisande bild. Men för att bibehålla en vård i världsklass krävs systemförändringar som inte bara förlitar sig på den välutbildade individens ansvarskänsla. En hållbar vård måste också leva upp till samtidens krav på socialt och ekologiskt ansvarstagande.

KULTURFÖRÄNDRING – det är fullt att prata om kunder och ekonomiska styrmedel i vårdsammanhang. Men vi måste börja se våra patienter och studenter som våra viktigaste kunder. De har förväntningar som vilken nutida konsument som helst. Och krav därefter!

Detta är min och Sophiahemmet's önskelista. Låt oss hoppas att tomten kommer och att vi alla får glädjas åt en bättre och mer tillgänglig vård de närmaste åren!

God jul och god ny mandatperiod!

PETER SEGER, VD

Vill du kommentera min ledare är du välkommen att mejla mig på peter.seger@sophiahemmet.se

ERIK ARDELIUS

CARLA LOMAKKA

CARLA LOMAKKA

INNEHÅLL #2 2018

HÄR OCH NU

Senaste nytt från Sophiahemmet's värld. **3**

SÖKES: KOMPETENS

Nu hårdnar konkurrensen om vårdpersonalen. **6**

FÖRÄNDRING UTAN PEKPINNAR

Vid Barnsjukhuset Martina får barn hjälp att hitta vikten. **8**

PORTRÄTTET

Åsa Larsson: sjuksköterskan som blev sjukhuschef. **10**

EN FRÅGA – TRE SVAR

Nya vårdgivare som väljer Sophiahemmet. **13**

SNART SMÄRTFRI

Sophianytt var med när Lise-Lott opererade ryggen. **14**

TALA MED VARANDRA

Enligt forskaren Sofia Zwedberg är kommunikation avgörande för bra omvårdnad. **18**

FÖRENKLA OCH FÖRBÄTTRA

Sophiahemmet kvalitetsarbete pågår ständigt. **20**

HISTORIA

Lill-Janshuset var med redan på olympiaden 1912. **23**

CAMP PRO ÖPPNAR BUTIK

Ortopediska hjälpmedel rakt över disk. **24**

SOPHIANYTT ges ut av Sophiahemmet, ideell förening, Box 5605, 114 86 Stockholm. Telefon: 08-406 20 00. Ansvarig utgivare: Peter Seger. Redaktion: Pia Hultkrantz, Marina Dyfverman. Produktion: Spoon. Redaktör: Inger Sundelin. Formgivare: Erik Westin. Omslagsfoto: Erik Ardelius. Tryck: Elanders, Falköping. Kontakt: marknad@sophiahemmet.se

200

studenter tog examen vid
Sophiahemmet Högskola under
första halvåret 2018.

40 000

kvadratmeter lokaler inom Sophiahemmetets område är nu uthyrda till nya vårdgivare eller befintliga vårdgivare som utökat sin verksamhet.

Hallå där ...

DAVID BICHO

... Spiros Lukas,
som är IKT-pedagog
på Sophiahemmet
Högskola.

Vad innebär ditt arbete som IKT-pedagog?

– Jag finns som ett stöd i den digitala förändring Sophiahemmet Högskola går igenom. Jag hjälper lärarna med nya tekniska lösningar i undervisningen och lär ut hur tekniken används, exempelvis hur storbildsskärmar med pekskärm fungerar och hur man kan samarbeta med hjälp av teknik. Dessutom undervisar jag i hur teknik gör det möjligt för andra pedagogiska metoder i undervisningen och underlättar ett studentcentrerat lärande.

Vad har du gjort tidigare?

– Innan jag började här var jag lärare i engelska och religion och IKT-ansvarig på en gymnasieskola. I min roll som IKT-pedagog har jag därför förståelse för vad det innebär att vara lärare och är inte bara expert på tekniken.

Hur kan den digitala tekniken användas kreativt i undervisningen för blivande sjuksköterskor?

– Det går till exempel att visuellt använda program där man kan visa anatomiska figurer i genomskärning och ta bort organ i olika skikt. Studenterna kan också samarbeta mer fritt genom att dela dokument med varandra digitalt. Det går också att livesända och spela in föreläsningar. Studenterna förbereds för en framtid som innehåller mycket teknik i takt med att sjukvården digitaliseras. ■

Följ Sophiahemmet digitalt

EN STOR DEL av Sophiahemmetets externa kommunikation läggs i dag ut på sophiahemmet.se, shh.se och i sociala kanaler som Facebook, LinkedIn och Instagram. Syftet är att bygga Sophiahemmetets varumärke i sociala och digitala media på samma sätt som i traditionella mediakanaler.

– Sophiahemmet ska ligga rätt i tiden, och sociala kanaler är här för att stanna. Vi har valt med omsorg vilka verksamheter som ska finnas i respektive kanal för att passa målgruppen, och på det sätt som kanalen bjuder in till kommunikation, säger Sophiahemmetets marknadschef Marina Dyfverman.

– På Facebook finns till exempel högskolan och några av våra vårdgivare som vänder sig till den målgrupp som har vuxit upp med mediet. Vi har precis lanserat det gemensamma kontot Sophiahemmet på Instagram, där man kan följa hela Sophiahemmetets verksamhet på samma ställe. Planen är att flytta all vår kommunikation till digitala kanaler i takt med att fler av våra målgrupper flyttar in på nätet. Det är också ett självklart miljömässigt val för att minska vår papperskonsumtion och bidra till en hållbar utveckling i samhället. ■

HÄR KAN DU FÖLJA OSS I VÅRA SOCIALA KANALER

Instagram:
Sophiahemmet

LinkedIn:
Sophiahemmet
Sjukhus, Sophiahemmet Högskola.

Facebook:
Sophiahemmet
Högskola

Och missa inte
högskolans
nya **hemsida!**
www.shh.se

Nya idéer och lösningar behövs för att möta vårdens utmaningar.

”Här finns också stora förhoppningar på nya yrkeskategorier som tillför andra kompetenser.”

ting, Stockholms läns landsting, Universitetskanslersämbetet, Vårdförbundet och Sophiahemmet.

– Jag har stora förväntningar på att vi genom projektet ska få en forskningsbaserad bild av hur vi ska möta de utmaningar vi står inför när det gäller kompetensförsörjningen, säger Sophiahemmets vd Peter Seger som ingår i referensgruppen.

För närvarande pågår ett delprojekt där personal med hjälp av teknisk simulering kan öva upp tekniska färdigheter, beteenden och beslutsförmåga.

I mars kommer också en rapport om hur landstingens ersättningsmodeller kan påverka utvecklingen av e-hälsotjänster.

– För att vi ska kunna möta vårdens utmaningar måste det till en kombination av tekniska möjligheter, inte minst digitala, och en attraktion till att arbeta inom vårdsektorn. Här finns också stora förhoppningar på nya yrkeskategorier som tillför andra kompetenser, fortsätter Peter Seger. ■

Läs mer: www.sns.se

Forskning för vårdens framtid

ETT NYTT treårigt forskningsprojekt, "Vård och omsorg i 21:a århundradet", ska råda bot på de stora utmaningar som vården står inför. Sophiahemmet är givetvis med i arbetet och en av finansiärerna.

En åldrande befolkning med fler multisjuka och en efterfrågan på vårdpersonal, främst med specialistkompetens, som vida överstiger tillgången gör att det kommer att krävas helt nya lösningar för

att ekvationen ska gå ihop. Därför har Studieförbundet Näringsliv och Samhälle, SNS, startat ett forskningsprojekt med fokus på att ta fram ny kunskap om hur kompetensförsörjningen kan säkras och hur den nya tekniken ska användas på bästa sätt.

BLAND FINANSIÄRERNA finns bland andra Sveriges Kommuner och Lands-

Daniel Richardsson

SIMON HASTEGÅRD

Snabbt tillbaka på skidorna

I somras blev landslagsåakaren i längd, Daniel Richardsson, opererad på Capio Artro Clinic vid Sophiahemmet.

– Det blev nästan fem veckor på kryckor, men efter det kom jag igång med träningen snabbare än väntat, säger Daniel Richardsson, på telefon från träningslägret i italienska Koblach.

Det var under förra vintern han fick problem med en fot och magnetröntgen visade en förslitningsskada på en sena. För att inte äventyra vinterns tävlingsäsong beslutades om operation.

– Jag har fått väldigt bra hjälp på Sophiahemmet, både av läkare och fysioterapeut, och kan vara med när tävlings-säsongen nu startar. När VM i Österrike drar igång i februari räknar jag med att vara tillbaka på min gamla nivå igen.

SOPHIAHEMMET ÄR sedan flera år stolt partner till skidlandslagen i alpin och längd. Här får åkarna snabbt tillgång till specialistvård vid skador och sjukdom samt förebyggande insatser, allt för att de ska kunna fortsätta sina satsningar med så liten störning som möjligt. ■

Renoveringen av Lill-Janshuset är bara ett av FAM:s uppdrag.

PER WESTERGÅRD

När FAM jobbar som bäst märks de inte

I **SOMRAS GJORDES** ett omfattande stambyte i O-huset på Sophiahemmet där bland annat operationsavdelningarna ligger. Ett sådant arbete i lokalerna är en utmaning för vårdgivarna och medarbetarna i huset, och måste hålla en strikt tidplan. Enligt Johan Lundgren, fastighetschef och ansvarig för stambytet, löpte projektet på utan problem:

– Vi löste det bland annat genom att vi la de mest bullrande arbetena på tidiga morgnar och under semestertider.

Stambytet i somras är ett bra exempel

på när verksamheten i det nya affärsområdet Facility Management (FAM) fungerar som bäst – man märker helt enkelt inte när jobbet görs.

FAM ÄR ETT nytt eget affärsområde inom Sophiahemmet med funktioner som fastighetsskötsel, it, telefoni, service, vaktmästeri och tvätt. Syftet är att skapa de bästa förutsättningarna för att Sophiahemmets verksamheter ska få ägna sig åt sina patienter och studenter, och inte allt annat "som bara måste funka". Eller

som Jonas Holmer, affärsområdeschef för FAM, beskriver uppdraget:

– Om Sophiahemmet var ett skepp så skulle det vara vi i nyckelbesättningen som såg till att skeppet tog sig fram.

I dag har FAM ett 30-tal medarbetare, och det finns planer på att rekrytera fler till besättningen, då lokalerna har utökats med 8 000 till 40 000 kvadratmeter i och med att alla ytor i Lill-Janshuset och G-huset nu är uthyrda.

– Förutom förvaltningen arbetar vi kontinuerligt med förbättringar och att bli mer proaktiva och kunna förutse vad som behöver åtgärdas för att framtids-säkra fastigheter och övriga funktioner. Ett av våra fokusområden är till exempel det nystartade projektet "Säkert sjukhus", där vi arbetar för att öka tryggheten och säkerheten inom alla områden på Sophiahemmet, som brandskydd, it-säkerhet och tillgänglighetsförbättringar, säger Jonas Holmer.

Ett av FAM:s viktigaste ansvar är förvaltning och skötsel av Sophiahemmets fastigheter, där ombyggnaden av Lill-Janshuset samt G-huset görs till ändamålsenliga lokaler för att kunna hysa vårdverksamheter i världsklass. ■

GRATTIS!

... **Jenny Rossen**, nutritionist och forskare vid Sophiahemmet Högskola, som har disputerat med doktorsavhandlingen *Support for Physical Activity in Individuals with Prediabetes and type 2 diabetes in primary care, The Sophia Step Study*. Det är en strukturerad metod för att öka daglig fysisk aktivitet hos personer med diabetes och prediabetes. Hennes forskning visar att användningen av stegräknare och individuell konsultation med regelbundna hälsokontroller ökar den fysiska aktiviteten.

... **Margareta Westerbotn**, som har utsetts till docent i vårdvetenskap vid Sophiahemmet Högskola. Docentföreläsningen *Hälsa och läkemedel hos äldre personer som bor i ordinärt boendet* tog avstamp i hennes avhandling och forskning om läkemedelsanvändning och administrering hos äldre personer. Hon berättade hur man kan höja kunskapsnivån om detta bland den personal som arbetar nära den äldre personen med syftet att öka patientsäkerheten. ■

Vinn boken!

I år fyller 1,6 miljonerklubben 20 år. Klubben grundades 1998 av Alexandra Charles von Hofsten i protest mot den ojämlika, diskriminerande vården och forskningen om kvinnors hälsa.

Uppslutningen bland forskare, läkare och landets kvinnor var stor och klubben blev snabbt en av landets stora kvinnoföreningar med cirka 30 000 medlemmar.

Kvinnors hälsa, så mycket bättre berättar om framstegen inom medicin och forskning som gjorts under åren. Tre forskare från Sophiahemmet medverkar: Susanne Georgsson, Kerstin Brismar och Lisa Juntti-Berggren. ■

Vill du vinna ett ex av boken? Svara på frågan:

Vad syftar namnet 1,6 miljonerklubben på?

1. Så många kvinnor över 45 år fanns i Sverige när klubben startade 1998.
- X. Så mycket pengar anslogs till forskning om kvinnors hälsa 1998.
2. Så många kvinnliga studenter fanns 1998.

Mejla ditt svar till sophiahemmet@spoon.se
Skriv "Kvinnors hälsa" i ämnesraden.

Kampen om KOMPETENS

Rekordmånga sommarstängda vårdplatser. Strömhopp från akutvården. Brister i patientsäkerheten. Bakom alla svarta vådrubriker finns ett gigantiskt moment 22 men också nya lösningar och kreativa initiativ.

TEXT: CHRISTINA BILD

Under de hetaste sommarveckorna 2018 stängdes 37 procent av Stockholms läns landstings akutvårdplatser på grund av personalbrist: 1 237 av 3 334 platser.

På Danderyds sjukhus akutmottagning kallades sjuksköterskor utan akutvårds-erfarenhet in från andra avdelningar för att stötta en organisation där dessutom normalbemanningen skurits ned från fjorton till åtta sjuksköterskor. En omöjlig ekvation för både ordinarie personal och vikarier, då stöd och handledning inte hanns med i tillräcklig grad. I slutet av augusti anmälde Kommunal och Vårdförbundet Danderydsakuten till Arbetsmiljöverket då arbetssituationen var ohållbar och patientsäkerheten hotad.

Exemplet är ett av många de senaste åren och enligt Socialstyrelsen och Statistiska Centralbyrån syns ingen ljusning. Resursbristen inom vården kommer sannolikt att fortsätta de närmaste 15 åren, framför allt när det gäller specialist-sjuksköterskor och barnmorskor.

Hur kunde det då bli så här? Skälen är

många: obekväma arbetstider, personalbrist, konstanta övertidskrav, utökat ensamarbete, team som byggs på tillfällig bemanningspersonal och dåliga möjligheter till vidareutbildning och löneyft.

Många lockas av högre lön eller bättre arbetstider hos såväl bemanningsföretag och närsjukvård som privata vårdgivare och myndigheter.

En femtedel saknas

Redan för tre år sedan gjordes en radikal regeringssatsning med 600 nya utbildningsplatser för specialistsjuksköterskor. Problemet är bara att skolbänkarna gapar tomma på många lärosäten ute i landet. Höstterminen 2018 fanns drygt 2 600 platser, men en femtedel av studenterna saknades.

– Och nu har universiteten fått problem att hitta lärare på den höga nivå som behövs. De väljer andra jobb när utbildningarna inte fylls, säger Sineva Ribeiro, ordförande för Vårdförbundet.

På Sophiahemmet Högskola är varken lärar- eller studentbrist ett problem.

– Alla lärartjänster är tillsatta och vi har ett högt söktryck, både på dem och på

utbildningsplatserna. Men vi har precis som i övriga landet noterat att antagna studenter i större utsträckning än tidigare inte dyker upp när utbildningen börjar, säger rektor Johanna Adami.

Hon misstänker att de ökade avhoppet beror på att arbetsgivare har svårt att hitta ersättare, men ser också andra utmaningar. Framför allt handlar det om brist på platser för verksamhetsförlagd utbildning, VFU.

– För att genomföra utbildningen krävs handledarkompetens och resurser, men vården har svårt att ta emot våra studenter. Verksamheter där vi tidigare haft platser har inte längre möjlighet och det blir ett moment 22. Vi blev till exempel tvungna att pausa barnmorskeprogrammet för ett år sedan eftersom vi inte fick VFU-platser, fortsätter hon.

Lagstiftning enda vägen

Sineva Ribeiro menar att lagstiftning är enda vägen för att lösa kompetensbristen:

– Regering efter regering har misslyckats med den här frågan. Man måste lagreglera. Det ska finnas utbildningsanställningar inom regioner och landsting som förbinder arbetsgivaren att varje år

Även Sophiahemmet rustar sig för att konkurrera om talangerna.

ge ett antal anställda utbildning med lön och kollektivavtal, säger hon.

Enligt Carina Skoglund, som är sakkunnig i patientsäkerhet på Socialstyrelsen, visar uppföljningar att det är en framgångsfaktor att studenter får bibehålla lön under specialistutbildningen, men också att de får möjlighet att använda sin nya kunskap när de kommer tillbaka.

– Vi ser att sjuksköterskor får göra samma sak som förut, och då kanske de väljer att byta arbetsplats.

Sophiahemmet rustar sig

Med en ökad konkurrens om kompetent arbetskraft höjs också de anställdas krav på arbetsgivarna, och även Sophiahemmet rustar sig för att konkurrera om talangerna.

– I grunden handlar det om att skapa en bra och utvecklande miljö där ledarskapet har en viktig roll. Att se och uppmärksamma medarbetarnas insatser, och där det går, möjliggöra för enskilda medarbetare att ta sig an nya uppgifter. Till det kommer även gemensamma aktiviteter som skapar en bra ”vi-känsla”, förklarar Sophiahemmets vd Peter Seger.

En resursbank som hittills förvaltats ganska dåligt är vårdutbildade med examen från länder utanför EU/EES. För två år sedan startade då Sophiahemmet Högskola och rekryteringsföretaget Novare Potential, med stöd av Wallenbergstiftelsen, en introduktionsutbildning för nyanlända läkare.

– Då tog det sju till nio år innan en läkare med legitimation utfärdad utanför EU kunde börja jobba. Nu har ett nittotal läkare från 35 olika länder genomfört vår utbildning och många har kunnat praktisera sitt yrke inom ett till två år, berättar Johanna Adami.

Nyanlända sjuksköterskor

Under hösten har utbildningen utvidgats till att omfatta även nyanlända sjuksköterskor. Till jul är den första kombinerade kursen med 34 stycken läkare och sjuksköterskor klar.

– Statistiken säger att många nyanlända har sjuksköterskeutbildning men få ansöker om legitimation, och man vet inte varför. En anledning kan vara att de tjänar lika bra som undersköterskor. Det kan också vara svårt att studera på annan

ort och samtidigt kunna ta ansvar för sin familj, säger Johanna Adami.

Nu tittar Sophiahemmet Högskola på alternativ för att utveckla sin distansutbildning och arbetar med likabehandlingsfrågor och breddat deltagande i fler aspekter, som att utveckla stöd till studenter med funktionsvariationer.

Vårdhierarkin förändras

Kanske kommer den traditionella vårdhierarkin att få sig en och annan törn när slaget om kompetensen står.

– Dagens unga gör fler saker i sitt liv. De har en annan förväntansbild på yrkeslivet än man hade förr och vården är en oerhört hierarkisk miljö. Det passar inte alla, menar Anna Ingmanson, chef för närsjukvården i Stockholms läns landsting, som tillsammans med Göran Stiernstedt utredde den svenska vårdens effektivitet 2016.

Sineva Ribeiro ser en helt ny yrkeskår växa fram som vet att värdera sin kunskap:

– I andra yrken har man i alla tider kunnat stiga i graderna, men inte inom vården. Det accepterar inte den nya generationen sjuksköterskor. ■

Varje år anordnas
"Martinaloppet" på
Stockholms stadion.

Lustfylld väg till ny livsstil

Att behandla fetma hos barn och ungdomar kräver något alldeles extra. Nu erbjuds den mycket svårbehandlade patientgruppen hjälp av en ny, delvis digital behandlingsmetod på Barnsjukhuset Martina.

TEXT: CHI AN GRAMFORS ENGLUND FOTO: MAX-MICHEL KOLIJ

Vår metod har visat sig framgångsrik i kliniska prövningar som har genomförts vid Karolinska Institutet. Nu provar vi den i full skala för alla barn med fetma som får behandling hos oss, säger Claude Marcus, professor, barnläkare och medicinskt ansvarig för Centrum för vikhälsa, som är en del av Barnsjukhuset Martina.

Den nya metoden går ut på att motivera

barnen till ändrat beteende och ge föräldrarna ökad tillgänglighet till specialisterna på mottagningen. En stor del av kontakterna sker digitalt och på distans. Föräldrar och barn kan på så sätt få daglig kontakt med mottagningen och svar på eventuella frågor inom ett dygn.

Kontakten sker via en digital plattform och en applikation (en så kallad app) som föräldrarna laddar ner i sina mobiltelefoner. Den är framtagen av spelutvecklare och grundar sig på spelteknikens

pedagogik där belöningssystemet triggas och motiverar användaren att fortsätta med sitt beteende. Varje barn får ett eget aktivitetsarmband som är kopplat till appen och ger dem exempelvis poäng för goda vanor.

– Belöningssystem gör att barnen motiveras att fortsätta. Vi strävar efter att göra det lite roligare för de yngre barnen, till exempel att man uppgraderas till nya nivåer och ska samla poäng, säger Karin Kling, enhetsansvarig barnsjuksköterska

Barn och föräldrar får ta sig fram i en hinderbana.

på mottagningen.

Att behandla barnfetma kräver mycket av hela familjen eftersom det ofta handlar om att lägga om ett helt livsstilmönster för alla familjemedlemmar. Många gånger är kosthållningen det svåraste att förändra, enligt Karin Kling.

– Det kan vara enklare att börja röra på sig lite mer, jämfört med att klara av att också äta lite mindre. Samhället är uppbyggt så att man oavsett ålder blir kastad in i frestelse vart man än går. Det finns en ständig tillgänglighet som är svårt att värja sig mot.

Situationen kan liknas vid nötallergi – man måste avstå, annars drabbas man. Därför är det viktigt att hela familjen är med och stöttar i programmet. Alla runt omkring barnet behövs eftersom detta är svårt att behandla.

Specialdesignad våg

I behandlingen får också barnen en egen specialdesignad personlig våg där de inte ser sin vikt. Det för att undvika viktfixering och i stället fokusera på vägen mot resultatet. Viktuppgiften från vågen skickas till kliniken, som återkopplar minst varje vecka med instruktioner om vad som bör göras eller om man är på rätt spår. Man har tidigare sett att om det blir långt mellan besöken är det lätt de avbokas, framför allt om barnet har gått upp i vikt.

– Besöken blir då endast statiska

Claude Kollin, vd Barnsjukhuset Martina.

kontroller där man får klara sig själv mellan gångerna. Om det då bara konstateras att det inte har gått bra är det lätt att ge upp, förklarar Karin Kling.

Tänka utanför ramarna

Barnsjukhuset Martinas vd Claude Kollin, som i grunden är barnkirurg, har byggt upp Centrum för vikhthälsa under två års tid:

– Jag har haft siktet inställt på detta länge och blev från början stimulerad av utmaningen i att gruppen är mycket svårbehandlad. Det gäller att tänka utanför ramarna.

Mottagningen finns integrerad i Barnsjukhuset Martinas övriga verksamhet, vilket ger en komplett barnsjukvård där barnen behandlas av sakkunnig personal på plats. Här finns möjlighet att ta 24 timmars EKG, ultraljud på hjärtat, mäta blodsocker, blodtryck samt utreda belastningar av följsjukdomar som barnen kan råka ut för.

– Vi har byggt upp en unik erfarenhet. Till exempel har vi även en mottagning för psykisk hälsa med psykiatriker och psykologer. Det är inget vi behöver remittera för till andra mottagningar, säger Claude Kollin.

Barn som drabbas av övervikt och fetma har i stort sett alltid en genetisk sårbarhet för att lätt gå upp i vikt. Miljön

Centrum för vikhthälsa

I teamet på mottagningen finns två sjukgymnaster, en dietist och två barnsjuksköterskor. Det finns tre läkare knutna till avdelningen. Ansvarig för den medicinska verksamheten är Claude Marcus, professor och barnläkare.

Martina Crocodiles

När Claude Kollin tänkte på hur svårt det är för överviktiga barn att gå med i olika idrottslag föddes idén till ett eget amerikansk fotbollslag. Genom laget blir de ett gemensamt team och alla startar utifrån lika förutsättningar. Här kan både flickor och pojkar vara med, och ingen behöver känna sig utanför för att vara den som orkar minst eller blir utpekad för att de inte följer normen. Barnen får det pepande sammanhang ett lag kan ge, och som de annars saknar. Barnsjukhuset Martinas maskot är en krokodil, så namnet på laget blev Martina Crocodiles.

Karin Kling, enhetsansvarig barnsjuksköterska.

spelar också en stor roll, och man har sett att barn oftare drabbas i socioekonomiskt utsatta grupper där föräldrarna har lägre utbildning. Ett annat problem är stillasittande med kontinuerligt ätande, ofta i ensamhet, framför datorskärmar. Den nya metoden som Barnsjukhuset Martina erbjuder kommer att utvärderas vetenskapligt av forskare på Karolinska Institutet.

– För oss är det oerhört viktigt att följa upp resultaten och utvärdera om det verkligen är som vi tror – att metoden fungerar, säger Claude Kollin.

Remisser från hela landet

Centrum för vikhthälsa har i dagsläget 90 remisser från hela Stockholm och även från andra delar av landet. Eftersom behandlingen sker på distans måste man inte bo i direkt närhet till sjukhuset. I framtiden kommer mottagningen kunna ta emot 500 patienter. ■

Åsa Larsson är van att bryta ny mark. För 20 år sedan blev hon verksamhetschef på Sophiahemmets sjukhus och en av de första sjuksköterskorna i Sverige på en sådan befattning.

I dag är hon biträdande sjukhuschef med uppgift att rusta sjukhuset för framtiden.

TEXT OCH FOTO: PER WESTERGÅRD

Sjukhuschef med fokus på framtiden

A

sa Larsson skulle bli sjuksköterska var inte självklart. Hon hade lika gärna kunnat bli polis som morfar och farfar. Det var möjligheten att få uppleva dramatik som lockade. Det var ändå sjuksköterska hon blev, och färdig sådan 1987.

Efter examen blev första arbetsplatsen Karolinska Universitetssjukhuset. Efter några år där blev hon tillfrågad om hon kunde hjälpa avdelningsföreståndaren i hennes arbete. Att bli ledare var inget Åsa hade tänkt sig, det var ju ut i världen hon skulle. Men biståndsdrömmarna fick läggas på hyllan och snart var Åsa chefsjuksköterska på kirurgavdelningen.

– Det passade mig. Jag tyckte om att lyssna in personalens om hur verksamheten skulle kunna utvecklas för att fungera bättre.

Jobb som sjukhus koordinator

Runt millennieskiftet ville hon göra något nytt. När Sophiahemmet behövde en sjukhuskoordinator med uppgift att få den då något spretiga verksamheten att fungera mer enhetligt, sökte hon jobbet och fick det. En roll som hon snabbt kom att gilla.

Ganska snart blev Åsa tillfrågad om hon ville bli verksamhetschef för operations-, dialys- och vårdavdelningarna. Att en

sjuksköterska är verksamhetschef är inte så märkvärdigt i dag, men då var det nästan en otänkbarhet.

I dag är det ingen som reflekterar över vilken utbildning hon har, och det tror hon beror på att hon har tillåtit att gradvis växa in i sin roll. Ett bevis för att hon har lyckats är att hon sedan ett antal år tillbaka också är biträdande sjukhuschef.

– Jag känner att jag får mycket uppskattning i mitt arbete. Förhoppningsvis beror det på att jag har ett närvarande ledarskap. Jag försöker vara både lyssnande, tillgänglig och flexibel, samtidigt som jag vågar sätta ner foten när det behövs.

Åsas vardag består av möten med medarbetare, vårdgivare, tjänstemän, politiker och många andra. Att skapa ett gott samarbetsklimat är ödvändigt då Sophiahemmet inte är en enhetlig organisation utan en så kallad vårdgalleria med många självständiga vårdgivare som behöver kunna samarbeta väl.

Korta beslutsvägar

– Vår stora fördel är att vi har korta beslutsvägar och snabbt kan anpassa oss till nya behov, säger hon.

Till exempel kunde Sophiahemmet hjälpa till i somras när det var brist på vårdplatser på de stora sjukhusen och Danderyds sjukhus undrade om man kunde ta emot några av deras patienter.

ÅSA LARSSON

Ålder: 52 år.

Familj: Gift med Peter sedan 28 år, två vuxna söner.

Bor: Har bott i Järfälla i många år men har precis flyttat in till centrala Stockholm.

Intressen: Allt som har med hälsa att göra. Inte minst att springa, spela golf och åka skidor.

Bakgrund: Sjuksköterska sedan 1987, jobbat på Sophiahemmet sedan 1999, merparten som verksamhetschef och sedan 2010 som biträdande sjukhusdirektör.

Åsa Larsson talar vid Sophiafesten då sjuksköterskor som utbildat sig på högskolan uppmärksammas för lång och trogen tjänst.

Åsa Larsson tycker om att vara aktiv. Hon har vid flera tillfällen varit med i olika lopp tillsammans med Sophiahemmets medarbetare.

”Att alla medarbetare får den tid de behöver är avgörande för att vi ska få med ”Sophiakänslan” in i den nya världen.”

– Redan två timmar efter vi fått frågan kunde de första patienterna rullas in här på vårdavdelningen. Jag är så stolt över att ha medarbetare som gjorde ett så fantastiskt arbete med en patientgrupp som vi annars inte ser hos oss.

Anpassning till framtiden

Mycket av Åsas arbete handlar om att anpassa Sophiahemmet för framtiden. En av utmaningarna är att se till att Sophiahemmets ökade effektivitet går hand i hand med den personliga omvårdnad som har präglat sjukhuset sedan starten. Hon har även en viktig roll när det gäller att förstärka samarbetet mellan högskolan och sjukhuset.

– Det är oerhört viktigt om vi ska klara den framtida kompetensförsörjningen.

En annan utmaning är att se till att Sophiahemmet hänger med i utvecklingen utan att traditionen går förlorad när vården

behöver effektiviseras och digitaliseras. Även om digitala patientmöten kan vara mycket positiva för vissa patientgrupper och i vissa situationer, behöver de inte alltid ersätta fysiska och personliga möten.

– Vi får inte drunkna i digitala ambitioner och appar utan måste alltid ha kvar den kliniska blicken för våra patienters behov för att leva upp till deras förväntningar. Det är genom att lyssna på dem som vi utvecklar verksamheten.

Målet är att det Sophiahemmet gör bra i dag ska göras ännu bättre i morgon. För att det ska lyckas, måste medarbetarna vara inkluderade i förändringsarbetet.

– Att alla medarbetare får den tid de behöver är avgörande för att vi ska få med ”Sophiakänslan” in i den nya världen. Allt vi gör måste bygga på vår värdegrund som är engagemang, tradition, tillgänglighet och professionalism. Då kan vi förena hög servicenivå och produktivitet med god omvårdnad. ■

Vi säger välkommen till tre nya vårdgivare
som just har flyttat in eller snart ska göra det

Varför har ni valt att förlägga er verksamhet på Sophiahemmet?

ELISABET HAGERT

Vd, specialist i handkirurgi och ortopedi, Arcademy.

Etablering på Sophiahemmet: juni 2018.

"Sophiahemmets målsättning, att vårdgivare ska hålla en hög kvalitet och vara ledande inom sitt område samt bedriva forskning och utvecklingsarbete utöver det kliniska arbetet, passar Arcademy som hand i handske. Vi drivs av att vidareutveckla våra specialitetsområden och sprida vår kunskap såväl nationellt som internationellt.

Vi bedriver högspecialiserad hand-, fot- och perifer nervkirurgi. Vid enheten erbjuds även rehabilitering för händer och fötter. Majoriteten av kirurgin sker i öppenvård, men slutenvård krävs för större fotkirurgiska ingrepp och sker i samarbete med Sophiahemmets suveräna vårdavdelning.

Vi stortrivs på Sophiahemmet! Det finns en tradition och en anda som genomsyrar Sophiahemmet med glädje och professionalism. Här kan vi samarbeta med kollegor inom andra verksamheter och har tillgång till röntgen, laboratorium och bra service överlag." ■

RONNIE PETTERSSON

Vd, Art Clinic.

Etablering på Sophiahemmet: hösten 2019.

"Art Clinics vision och värdeord går helt i linje med Sophiahemmets. Vi ser fram emot att få erbjuda vår högkvalitativa vård tillsammans med övriga välrenommerade aktörer.

På Sophiahemmet kommer vi att vara verksamma inom estetisk och rekonstruktiv plastikkirurgi. Art Clinic startade 1999 och har idag kliniker i Göteborg, Uppsala och Jönköping och även konsultationsverksamhet på ett flertal orter runt om i Sverige.

Vi har länge haft planer på en Stockholmsetablering, och då har Sophiahemmet alltid varit Art Clinics första val som samarbetspartner. Sophiahemmet är välrenommerat och har etablerade aktörer som erbjuder vård och omvårdnad av högsta kvalitet med fokus på patientupplevelse och patientsäkerhet.

Det finns många fördelar med att etablera sig på Sophiahemmet, en är att vi blir en del av vårdgallerian, vilket ger en rad olika synergier." ■

CECILIA BERGH

Vd, Mando Group.

Etablering på Sophiahemmet: januari 2019.

"Tillsammans med Sophiahemmet kan vi förebygga ätstörningar och övervikt. Mando har landstingets uppdrag att behandla dem som behöver hjälp i hela länet, och Sophiahemmet har väldigt bra rykte med engagerad personal, nöjda patienter och en av landets bästa högskolor för sjuksköterskor.

Mando behandlar patienter med ätstörningar i slutenvård, dagvård samt öppenvård. På Sophiahemmet öppnar vi en vårdavdelning för 14 patienter, varav fyra familjerum, och därtill öppenvårdsverksamhet för ätstörningar och hetsätning.

Vi använder oss även av digital behandling, dels med Mandometer en apparat som ger feedback på hur man ska äta, dels med Dr. Cecilia som är en konstgjord behandlare på nätet som svarar på alla frågor alla tider av dygnet. Behandlingen är enkel: patienterna lär sig äta och känna sig mätta samtidigt som de får socialt och psykologiskt stöd." ■

Incheckning på vårdavdelningen. Lise-Lott Tronders blir varmt mottagen av sjuksköterskan Sofia Häggström.

OMVÅRDNAD OCH OMTANKE

ADJÖ SMÄRTA

En klämd nerv i ryggraden ger Lise-Lott Tronders problem med värk och domningar i benen. I dag ska en operation råda bot på det.

TEXT: INGER SUNDELIN FOTO: ERIK ARDELIUS

trax efter nio på morgonen kommer Lise-Lott Tronders till Ryggkirurgiskt Centrum, RKC, vid Sophiahemmet. Det är i dag

hon ska göra en så kallad spinal stenoseoperation där man vidgar den förträngning hon har i ryggmärgskanalen. Med den kommer hon kunna slippa värken och domningarna i benen som hon plågats av i flera år. Det första besöket hos

Martin Skeppholm, som är hennes patientansvariga läkare, gjordes i augusti i år. Nu två månader senare är det dags för operation. På RKC är det alltid den läkare som träffat patienten på mottagningen som också utför operationen.

Plaströr i handen

Lise-Lott tas emot av sjuksköterskan Sofia Häggström, som följer med till det som blir hennes rum det närmaste dygnet. Hon får byta om och ett litet plaströr i

handen för dropp, läkemedel och mediciner. Hon får också frågor om sin hälsa och om hon fastar, något som är väldigt viktigt för att det ska vara så riskfritt som möjligt att sövas.

Efter någon timme transporteras Lise-Lott till operationsavdelningen på nästa våning. Där tar narkospersonalen emot, sätter dropp, tar blodtryck och kopplar henne till en EKG-monitor där man kan följa hjärtats slag. Både Per Svedmark, vd för RKC, och narkosläkaren Fredrik

Sjukhuskläderna på och lite förebyggande medicin. Nu återstår en stunds väntan.

Dags för operation. Sofia Häggström kör Lise-Lott till RKC:s operationsavdelning.

FAKTA SPINAL STENOS

Vid spinal stenosis är utrymmet för nerverna i ryggen mindre än normalt och det kan ge smärta och domningar i framför allt benen.

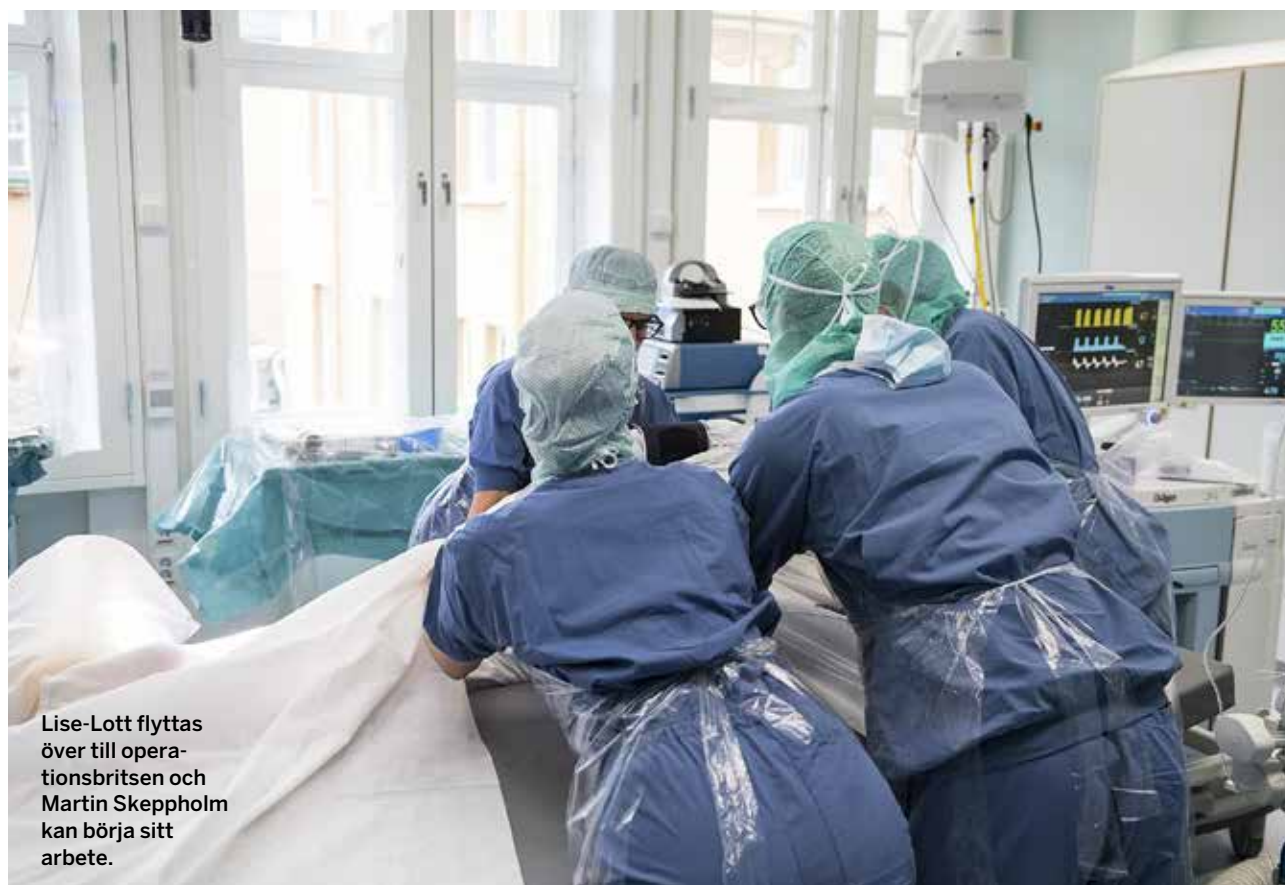
Syftet med en spinal stenosis-operation är att öka utrymmet i ryggmärgskanalen och med det minska patientens besvär. Under operationen tar läkaren bort delar av kotbågarna, smärre mängder ben från lederna mellan kotorna samt förtjockat ligament för att lätta på trycket mot nerverna. (Källa: RKC.se)

På RKC råder en vänlig och familjär stämning. Per Svedmark, RKC:s vd, brukar ofta prata en stund med patienterna innan operation.

Narkosläkaren Fredrik Eidhagen hälsar välkommen och berättar vad som kommer att hända i operationssalen.

Lise-Lott flyttas över till operationsbristen och Martin Skeppholm kan börja sitt arbete.

Martin Skeppholm ,
Lise-Lotts ansvarige
läkare, har just
avslutat operationen.

Lite trött efter
operationen, men
har redan varit
uppe och gått
några steg.

Tillbaka på vårdav-
delningen igen. Här
väntar en glad och
lättnad make och
många lyckönsk-
nings-sms
från dottern.

Eidhagen kommer och hälsar. Stämning-
en är varm och vänlig och Lise-Lott kän-
ner sig inte särskilt nervös. Per Svedmark
inflikar att även om ingreppet för patien-
ten kan upplevas som stort och oroande
så är det en ren rutinoperation för
kirurgerna.

Lise-Lott rullas in i operationssalen och
får en mask över ansiktet. Redan efter nå-
gon minut har narkosen gett önskad effekt
och Martin Skeppholm kan börja operera.
Nu får fotograf och reporter inte vara med

i salen längre på grund av infektionsrisken
och för att ge personalen arbetsro.

På uppvakningsavdelningen

Nästa gång vi träffar Lise-Lott är på upp-
vakningsavdelningen någon timme efter
att operationen avslutats.

– Allt har gått bra, och det är skönt att
det hela är över, säger hon.

Hon har redan suttit på sängkanten en
liten stund och även gått omkring lite,
stödd på en gästol.

– Det är viktigt att komma upp så snart
som möjligt efter ingreppet, förklarar
Martin Skeppholm. Då slappnar muskler-
na av och patienten får mindre ont.

En stund senare är Lise-Lott tillbaka på
vårdavdelningen. Där välkomnas hon
med en varm kram av sin man Pär, och
får lyckönskings-sms från dottern. Om
allt ser bra ut får hon åka hem i morgon.
Sedan väntar rehabiliteringsträning för att
hon ska bli fullt återställd. ■

Vill utveckla barnmorskeutbildningen

Hur kommunikationen mellan personal och patient kan förbättras går som en röd tråd genom barnmorskan Sofia Zwedbergs arbete. Hon är forskare och lektor vid Institutionen för hälsofrämjande vetenskap vid Sophiahemmet Högskola.

TEXT: KARIN AASE FOTO: CARLA LOMAKKA

Trots att hon har ägnat sig åt forskning i mer än ett decennium ser Sofia Zwedberg sig fortfarande främst som kliniker, och det var också i den kliniska verksamheten hon inspirerades till att börja forska.

– När jag jobbade i eftervården blev det tydligt att det gick bra för kvinnorna att amma när vissa barnmorskor jobbade, men att det var mycket svårare när andra var i tjänst. Jag frågade mig vad barnmorskor gör som påverkar så mycket.

Frågan ledde till en doktorandtjänst på halvtid där Sofia Zwedberg fick tillåtelse att filma mammor när de fick amningshjälp. Tre månader därefter träffade hon mammorna enskilt igen, såg filmen med dem och pratade om vad de hade upplevt i mötet.

– Det visade sig att mammorna i förväg hade sett amning som en dörr in till moderskapet, och när den inte fungerade

gick de in i en krisreaktion.

Slutsatsen i Sofia Zwedbergs avhandling blev att barnmorskan behöver bekräfta mammans känslor och visa förståelse. Först när den värsta chocken över att amningen inte fungerar som förväntat har lagt sig kan barnmorskan börja ge några enkla, handfasta råd.

”Du lär dig aldrig så mycket som när du ska förklara för någon annan.”

– Det är också viktigt att råden är samstämmiga och grundade i evidens snarare än i personlig erfarenhet och att mamman inte får vissa råd från en barnmorska för att sedan höra motsatsen av andra. Kommunikation är så viktigt, både mellan

barnmorskan och mamman och mellan oss kollegor!

Fokus på kommunikation

Och just kommunikationen kollegor emellan är något Sofia Zwedberg har fortsatt att fokusera på i sin forskning.

– Jag började intressera mig för hur barnmorskeutbildningen skulle kunna utvecklas, framför allt den verksamhetsförlagda utbildningen. Många handledare tycker att det är svårt att hitta platser åt studenterna.

Sofia Zwedberg noterade att det inom många andra yrken är vanligt med ”peer-to-peer learning”, det vill säga att två jämbördiga personer lär av varandra med en handledare närvarande. Även interprofessionellt lärande, när till exempel en barnmorskestudent och en läkarstudent gör praktik ihop. Det ville hon undersöka vidare.

– Inom andra områden ger de här två arbetssätten väldigt goda resultat. Om vi

Inom många yrken är det vanligt med "peer-to-peer learning". Sofia Zwedberg vill ta reda på om det är användbart även vid utbildning av barnmorskor.

kan ha två studenter per handledare får vi fler praktikplatser och det blir lättare för handledaren att se vad studenten faktiskt kan. Du lär dig aldrig så mycket som när du ska förklara för någon annan.

Utbildar handledare

Men idén stötte på motstånd. Handledarna var oroliga för hur den födande kvinnan skulle påverkas av flera personer i rummet. Det var då Sofias andra forskningsområde föddes och hon började undersöka hur de här idéerna skulle kunna fungera i praktiken. Under flera år har hon nu gjort enkäter med mammor, utbildat handledare och gjort mindre studier om hur mammor upplever studenternas närvaro.

– Nu ska vi antligen iscensätta det här arbets sättet i liten skala med studenter som är i slutet på sin utbildning. Jag hoppas att det ska kunna spränga lite gränser och hierarkier, för det skulle vi verkligen behöva inom vården, säger Sofia. ■

Fokus på hälsofrämjande forskning

INSTITUTIONEN FÖR hälsofrämjande vetenskap på Sophiahemmet Högskola har snart två år på nacken och ett viktigt syfte: att utbilda för att i slutänden hjälpa människor att leva ett långt, friskt, rikt och jämlikt liv.

– Hälsofrämjande arbete stärker folkhälsan och är grundläggande inom all hälso- och sjukvård och vår institution stärker Sophiahemmet Högskolas profil inom området, förklarar professor Susanne Georgsson, som är prefekt och ansvarig för institutionen där det främst bedrivs utbildning på olika nivåer med starka band till forskning.

Många av lärarna är forskare och gemensamt för många av dem är att deras studier ofta är väldigt patient-nära.

– Vi har till exempel ett projekt som går ut på att undersöka hur man kan förbättra patienters sömn på sjukhus, något som kan kopplas till sömnens betydelse generellt sett för en god hälsa.

Institutionen bedriver forskning inom flera olika fält, till exempel erfarenheter av vård och sjukdom, reproduktiv och perinatal hälsa samt digitalisering. Ett exempel på det senare är Tommy Carlssons forskning om e-hälsa och digitala hjälpmedel inom områdena graviditet och föräldraskap.

– I ett kommande doktorandprojekt ska Tommy vara med och utveckla en app som kan hjälpa blivande föräldrar att göra informerade val när det gäller fosterdiagnostik, berättar Susanne Georgsson.

DET FINNS OCKSÅ forskning inom andra områden som kanske inte direkt förknippas med vård, till exempel Maria Jirwes, som bland annat forskar kring högskolepedagogik.

– Hälsofrämjande arbete handlar mycket om information och utbildning. Därför blir pedagogisk forskning väldigt central, säger Susanne Georgsson.

KARIN AASE

Sjuksköterskan Clara Zörberl använder det nya stasbandet vid provtagning.
– Det gör mindre ont, konstaterar Arne Larsson.

TEMA: KVALITETSUTVECKLING PÅ SOPHIAHEMMET

Arbetet som aldrig blir färdigt

Att förenkla och förbättra är målet med den ständiga kvalitetsutvecklingen på Sophiahemmet. Så snart en nivå är nådd, höjs ribban och arbetet tar ny fart. Engagemanget bland medarbetarna är stort – alla vill bidra till en ännu bättre verksamhet.

TEXT: INGER SUNDELIN FOTO: ERIK ARDELIUS

”Med vidareutbildningen höjer vi personalens kompetens och ökar kvaliteten på vården som vi ger våra patienter.”

Arne Larsson på Östermalm i Stockholm är en av de första patienterna i landet som fått testa en ny svensk uppfinning: ett engångstasband som ger ett standardiserat tryck och därmed rätt blodfyllnad i ådran som ska användas för provtagning.

På så sätt minskar risken att någon måste stickas flera gånger.

– Ingreppet gör mindre ont, och det är bra att sköterskan slipper leta efter ådrorna, konstaterar Arne Larsson när han får sitt blodprov taget av Clara Zörberl, sjuksköterska på Husläkarmottagningen Sophiahemmet.

Stasbandet är ett konkret exempel på hur Sophiahemmet arbetar med kvalitetsförbättring. I våras fick Hilmar Gerber, verksamhetschef för husläkarmottagningen, en förfrågan om att delta i ett test av produkten. Han tackade ja direkt och försöket föll väl ut. Sophiahemmet är nu först i världen med att införa engångstasbandet som standard vid blodprovstagning i hemsjukvården.

– Vi vill vara med där utvecklingen sker. Innovation är en del av vår tradition. Och som drottning Sophia uttryckte det när hon grundade Sophiahemmet: ”vara i takt med tiden”. Och det är just vad detta är, säger Hilmar Gerber.

Laparaskopi för sköterskor

På operationsavdelningen har man just haft certifieringsceremoni. Åtta operationssköterskor, sex från Sophiahemmets operationsavdelning och två från Ultragyn, har blivit certifierade i laparaskopi, alltså tithålskirurgi. Det efter att ha genomgått vidareutbildning anordnad i samarbete med Kirurgkliniken.

Utbildningen bestod av två delar: föreläsningar där läkare från Kirurgkliniken talade om laparoskopiskt ljunskbräck, laparoskopisk cholecystektomi (borttagande av gallan) och laparoskopisk obestaskirurgi (kirurgisk behandling av övervikt) plus ett antal övningar i simulator. Kursen avslutades med examensprov där alla deltagare blev godkända.

– Med vidareutbildningen höjer vi personalens kompetens och ökar kvaliteten på vården som vi ger våra patienter. Vi minskar också risken för komplikationer och sparar tid, säger Silvia Giorgi som är operationssköterska, sektionsledare och utbildningsansvarig på avdelningen.

Det finns en strävan och ett stort önskemål från läkarna vid Kirurgkliniken att det under en operation ska finnas minst en operationssköterska som har kompetens inom laparaskopi. Så det är inte omöjligt att det blir flera utbildningstillfällen.

Även inom universitets- och högskole-

världen har kvalitetsarbete en central plats.

Lärosätena måste leva upp till de högt ställda krav som Universitetskansler-ämbetet. UKÄ, ställer. Men också på grund av konkurrenskrav är det viktigt att erbjuda en högklassig utbildning.

Nätverk för kvalitet

Sedan minst 20 år finns ett nätverk där företrädare för kvalitetsarbete vid universitet och högskolor regelbundet träffas för att bygga nätverk och dela erfarenheter.

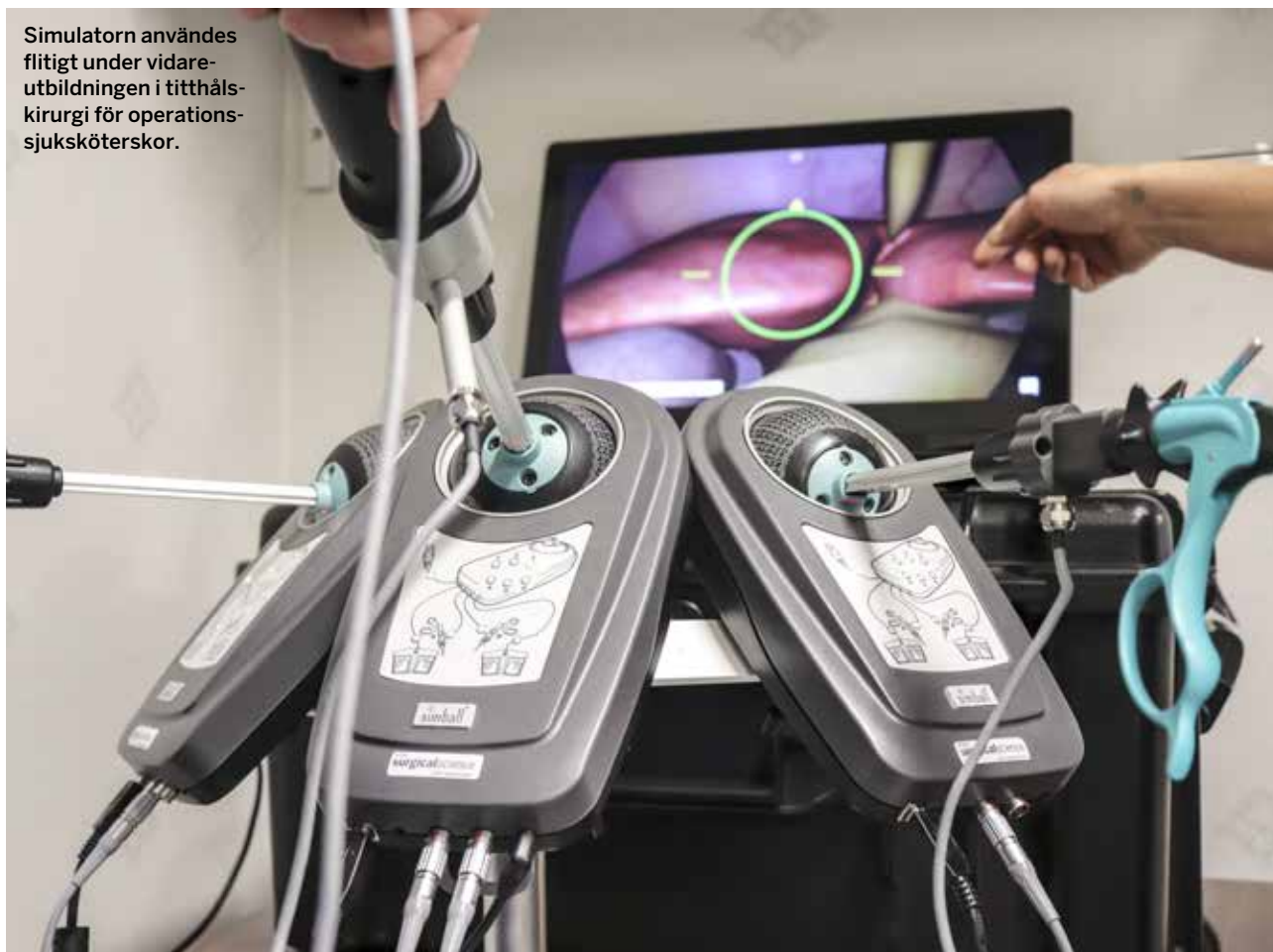
I oktober stod Sophiahemmet Högskola och Gymnastik- och idrottshögskolan tillsammans värd för årets träff som hade hållbar kvalitetskultur och systematiskt kvalitetsarbete som tema. Under två intensiva dagar delade deltagarna erfarenheter av arbetet under och inför UKÄ:s granskningar av svenska lärosätens kvalitetssäkringsarbete som nu sker.

– Kvalitetsarbete i sig är inget nytt i vår värld, säger Jenni Ann Asplund som är kvalitetssamordnare vid Sophiahemmet

Diplomeringsceremoni för operationssjuksköterskorna som genomgått utbildningen i laparaskopi.

Simulatorn användes flitigt under vidareutbildningen i titthålskirurgi för operations-sjuksköterskor.

Högskola. Det nya här är att utveckla och tydliggöra ett system för regelbunden intern kvalitetssäkring där vi systematiskt kan mäta resultat och följa upp våra insatser. Just nu är vårt fokus på att implementera systemet, förklarar Jenni Ann Asplund.

Nytt patientenkätssystem

Sophiahemmet har nyligen infört ett nytt digitalt verktyg för att mäta patienternas upplevelse av vården. Det innebär bland annat möjlighet till snabbare återkoppling till verksamheterna och att alla vårdtagare kan delta i Sophiahemmets förbättringsarbete.

Patientenkätssystem i olika former har funnits i över tio år, och mätningar visar att patienterna är mycket nöjda med den vård som erbjuds. Men trots goda resultat finns alltid utrymme till ytterligare förbättringar. Därför införs nu ett helt nytt sätt att mäta hur nöjda patienterna är efter ett vårdbesök, vilket görs i samtliga verksamheter i samma digitala verktyg: KeyForCare.

– Patienternas synpunkter är oerhört viktiga för att vi ständigt ska kunna

Sophiahemmets kvalitetsarbete

Högsta möjliga kvalitet har varit Sophiahemmets kännetecken sedan starten för mer än 130 år sedan.

Sophiahemmet AB är certifierat enligt senaste ISO-standarderna för ledningssystem för kvalitet och miljö. Fler och fler av Sophiahemmets vårdgivare genomgår också certifiering, nu senast

fick Ryggkirurgiskt centrum sitt certifikat. Målet är att samtliga verksamheter inom Sophiahemmet ska vara certifierade enligt senaste standarder.

Varje år ger Sophiahemmet AB ut en kvalitetsredovisning. Den är ett sätt att öppna för patienter, medarbetare, studenter, kunder och övriga intressenter

visa hur man arbetar med kvalitet.

Interna och externa revisioner görs regelbundet för att säkerställa och utveckla kvaliteten i vården. Enskilda vårdgivare som vill arbeta under Sophiahemmets namn måste varje år ackrediteras enligt Sophiahemmets högt ställda kvalitetskrav.

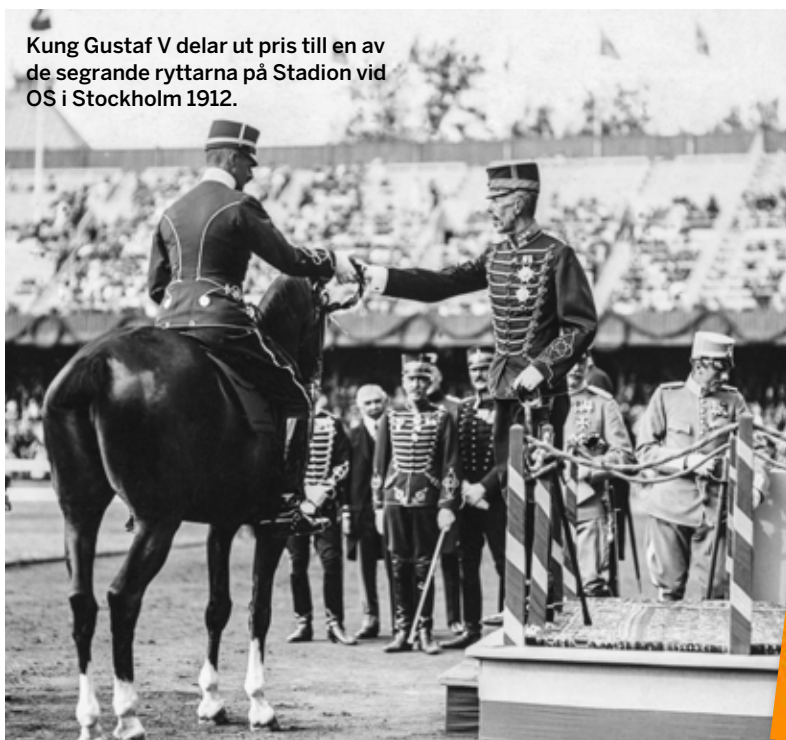
förbättra oss och erbjuda den bästa vården. Vi vill på alla sätt göra det enklare och smidigare för dem att återkoppla sina upplevelser, säger Sophiahemmets chefsläkare Marie Wickman Chantereau.

Enkäterna kan besvaras av patienterna på två olika sätt: antingen direkt på surfplattor på vissa mottagningar eller via en länk som skickas i ett sms. Svaren

sammanställs i veckorapporter som automatiskt skickas via mejl till cheferna, som i sin tur engagerar medarbetarna.

– Genom att involvera patienterna får vi omedelbar, viktig återkoppling direkt till verksamheterna med konkreta förslag. Vår vision är att leverera vård i världsklass – då måste vi lyssna på patienterna, säger Marie Wickman Chantereau. ■

Kung Gustaf V delar ut pris till en av de segrande ryttarna på Stadion vid OS i Stockholm 1912.

Lill-Janshuset fungerade som förläggning för den svenska truppen.

Hus med OS-historia

På Sophiahemmet bedrivs toppmodern medicinsk vård och forskning. Ändå är historien aldrig långt borta. Som i Lill-Janshuset, där flera olympiska medaljörer bott och långt mer än hundra tusen barn har fötts.

SOMMAREN 1912 VAR solig och nästan outhärdligt varm. De tjocka väggarna gav nog välkommen svalka i det nybyggda Lill-Janshuset, alldeles intill Sophiahemmet. Här skulle snart Allmänna BB flytta in och få nya moderna lokaler med förlösningssrum, ett 60-tal vårdplatser, laboratorier och undervisningsrum. Det nya huset var efterlängtat i ett Stockholm som led skriande brist på förlösningssplatser; nära var tionde gravid kvinna avvisades från BB och fick föda i hemmet.

Men husets första gäster var inte nyblivna mammor och deras bebisar, utan landets allra främsta idrottare. Det vankades nämligen olympiska spel i huvudstaden, och delar av den svenska truppen inkvarterades i Lill-Janshuset, bara ett spjutkast från lika nybyggda Stockholms Olympiastadion.

En speciell relation

Thomas Henriques är överläkare på Ryggkirurgiskt Centrum (RKC), som

sedan februari förra året finns i det nyrenoverade Lill-Janshuset. Han har en speciell relation till huset och dess historia: Thomas farfar Emil vann en silvermedalj i segling i OS 1912 – och han själv föddes i huset, som togs i bruk som BB året efter olympiaden och fortsatte att vara det till 1976.

– Vem vet, jag kanske är född i rummet där jag sitter just nu, säger Thomas Henriques och skrattar.

Han har sin farfars silvermedalj hemma och berättar att han och kollegorna på RKC talat om att placera den i något glaskåp på kliniken.

– Det här med olympiaden är väl inget man går och tänker på varje dag, men visst är det lite kul.

Några av deltagarna

Av de 2 547 deltagarna i Stockholms spelen har några blivit särskilt ihågkomna. Shiso Kanaguri blev känd som ”Japanen som försvann”. Han var en av

34 löpare som bröt spelens maratonlopp på grund av den starka värmen. Kanaguri stannade till i en villaträdgård där han vilade och blev bjuden på saft. Därefter lämnade han Stockholm och spelen utan att meddela arrangörerna.

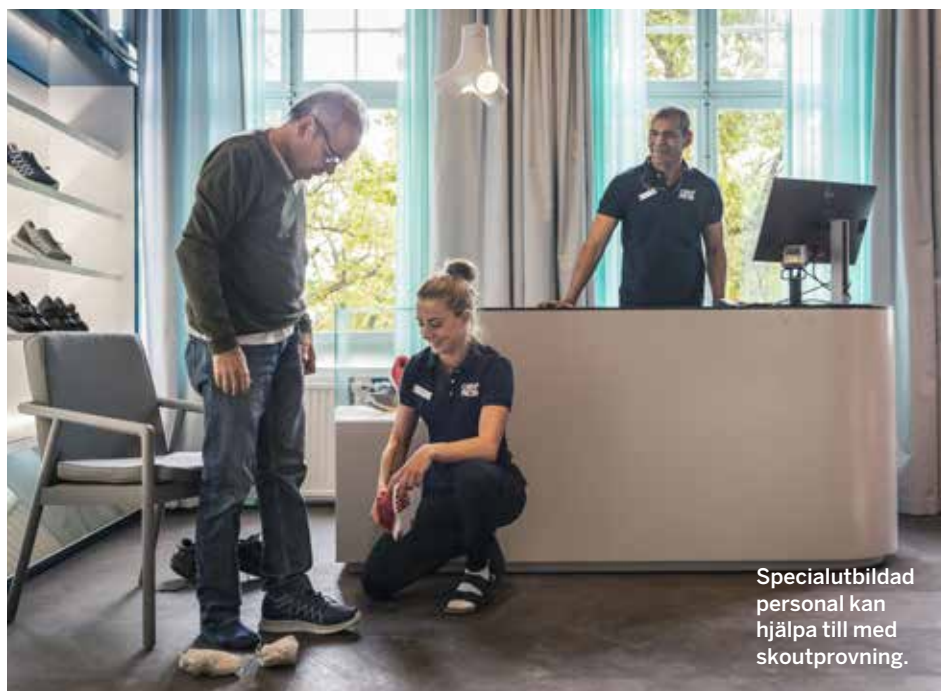
En av spelens 57 kvinnliga deltagare var den 17-åriga simhopparen Greta Johansson från Stockholm. Hon vann damernas raka hopp och blev historisk som Sveriges första kvinnliga olympiska mästare.

Det gick över huvud taget bra för hemmanationen i Stockholmsspelet. Sverige blev mest framgångsrika nation med 64 medaljer, varav 23 guld. Så stämningen var säkert på topp i Lill-Janshuset den där heta sommaren.

Den försvunne maratonlöparen Shiso Kanaguri återvände faktiskt till Stockholm. I mars 1967 sprang han till sist i mål på Stockholms Olympiastadion och då på sluttiden 54 år, åtta månader, sex dagar, åtta timmar, 32 minuter och 20,3 sekunder.

MARTIN ENQVIST

Välkommen till...

Specialutbildad personal kan hjälpa till med skoutprovning.

CARLA LOMAKKA

Butiken för ortoped-tekniska hjälpmedel

NU HAR CAMP PRO

Ortopedteknik öppnat sin butik på bottenvåningen i nyrenoverade Lill-Janshuset. Vid en första anblick ser den ut som en trendig sportskbutik, men innehåller så mycket mer. Här säljs förutom ortopediska skor också fotbäddar, ortoser, knästöd, handledsstöd och andra hjälpmedel.

Personalen är specialutbildad för att kunna hjälpa till med utprovning och anpassning. Behövs det kan till exempel ett skoinlägg slipas till perfekt passform i slipmaskinen som finns i ett angränsande rum.

Tanken är att butiken ska kännas inbjudande och lättillgänglig, inte bara för Camp Pros egna patienter utan även för patienter med ortoped-tekniska behov som har remitterats hit från andra vårdgivare inom

Sophiahemmet. Butiken är i första hand avsedd för personer som har remiss, men också de som betalar privat är välkomna.

En liten del

Butiken är bara en del av Camp Pro Ortopedtekniks verksamhet i Lill-Janshuset. Tre våningar högre upp förfo- gar företaget över ytterligare 1 200 kvadratmeter special- anpassade lokaler. Där finns reception, mottagning, behandlingsrum och verk- städer med den senaste ma- skinparken där bland annat ben- och armproteser tillverkas.

Där finns också ett avance- rat rörelselaboratorium dit patienter kan komma för att göra en analys av deras sätt att gå och stå. Allt för att hjälp- medlen ska bli så bra som möjligt.

Kliniken är en av fem i Stockholm som har avtal med Stockholms läns landsting och tar emot patienter som kommer via landstinget. ■

CAMP PROS BUTIK FÖR ORTOPEDETEKNIK

finns i Lill-Janshuset, Södra Fiskartorpsvägen 15H i Stockholm.

Butiken är i första hand öppen för patienter med remiss, men privat- betalande personer är också välkomna.

ÖPPETTIDER:

Vardagar 8.00–16.30
Torsdagar öppet till 18.00
Tel: 08-50 11 99 00
sophiahemmet@camppro.se

Camp Pro finns på Facebook

Boktips från biblioteket

Varning för mat

Jenny Jewert
(redaktör)
Förlag: Mondial
En antologi som fokuserar på mat som kultur med

texter om dieter och mat ur en mängd olika perspektiv: klass, kön, stad–land, föräldraskap, historia, religion, magi och vetenskap.

Konsten att göra skillnad – en liten bok om vårt stora ansvar

Stefan Einhorn
Förlag: Forum
Med exempel från forskning och belysande anekdoter visar Einhorn hur arbetet för en

bättre värld gagnar både oss själva och andra.

Uppkopplad, urkopplad, avkopplad

Jimmy Mogrip
Förlag: Ordalaget
Om internets utveckling, den smarta mobil- telefonens intåg

och hur sociala medier påverkar vårt psyke. Internationell och nationell forskning och sociala experiment varvas med personliga erfarenheter.

Nudge – så funkar det

Alexander Norén
Förlag: Volante
Hur kan små och enkla medel få män- niskor att göra

bättre val? Hur kan smarta knep få oss att bli mer miljö- vänliga eller öka säkerheten i trafiken? Och hur kan du und- vika att förköpa dig på rean?